

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Evy Šonkové, v právní věci žalobce: **A. H.**, proti žalovanému: **Krajský soud v Ostravě**, se sídlem Havlíčkovy nábřeží 34, Ostrava, v řízení o námitce podjatosti ve věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 22 A 132/2015,

t a k t o :

Soudce Krajského soudu v Ostravě Mgr. Jiří Gottwald **je vyloučen** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 22 A 132/2015.

Odůvodnění:

[1] Žalobou podanou žalobcem (dále jen „stěžovatel“) dne 30. 12. 2015 u Krajského soudu v Ostravě bylo napadeno usnesení Krajského soudu v Ostravě, kterým byla odmítnuta žaloba stěžovatele ze dne 19. 10. 2015.

[2] V žalobě stěžovatel uvedl mimo jiné i námitku podjatosti proti Mgr. Gottwaldovi, jenž byl členem senátu, který napadené usnesení vydal. V ní namítal v bodě [11], že „[j]e objektivně zřejmé, že vážený předseda senátu Mgr. Jiří Gottwald je podjatý, protože k rozhodnutí o žalobě nepotřebuje účastníky řízení a vystačí si sám svými subjektivními tvrzeními. Žalobce proto namítá podjatost Mgr. Jiřího Gottwalda. Žalobce tvrdí, že je objektivně zřejmé, že si vážený předseda senátu Mgr. Jiří Gottwald plete „nepřípustné podání“ a „neunesení důkazního tvrzení.“

[3] Ke vznesené námitce podjatosti soudce Mgr. Jiří Gottwald uvedl, že žalobce zná toliko z úřední činnosti, co do vztahu k žalovanému uvedl, že je soudcem Krajského soudu v Ostravě, jinak nemá k věci žádný pozitivní či negativní vztah.

[4] Podle § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce však nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

[5] Nejvyšší správní soud považuje za vhodné úvodem připomenout, že vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí věci lze jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů (srov.

usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 – 16), nikdo totiž nesmí být odňat svému zákonnému soudci (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Přípustnou výjimkou z této zásady je pouze vyloučení soudce ze zákonem stanovených důvodů. Tyto výjimky nejsou s uvedenou zásadou v rozporu, naopak akcentují další klíčový ústavní princip, princip nestrannosti soudců.

[6] Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu vyplývá, že nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námitky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezáujatosti soudce v konkrétním případě.

[7] K významu těchto dvou hledisek podjatosti při rozhodování o tom, zda je soudce vyloučen z projednání a rozhodnutí věci, se vyjádřil Ústavní soud konkrétně například v nálezu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, publ. jako N 98/23 SbNU 11: „*subjektivní hledisko účastníků řízení, případně soudců samotných, je podnětem pro rozhodování o eventuální podjatosti, avšak rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního. To znamená, že není přípustné vycházet pouze z pochybností o poměru soudců k projednávané věci nebo k osobám, jichž se úkon přímo dotýká, nýbrž i z hmotněprávního rozboru skutečností, které k těmto pochybnostem vedly. Jak již konstatoval Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94 (publ.: Sbírka nálezů a usnesení ÚS, sv. 6, č. 127), nejde pouze o hodnocení subjektivního pocitu soudce, zda se cítí nebo necítí být podjatý, anebo hodnocení osobního vztahu k účastníkům řízení, ale o objektivní úvahu, zda – s ohledem na okolnosti případu – lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být.*“ V rozhodovací činnosti při hodnocení podjatosti soudců je nutno aplikovat tzv. „test dvojí nestrannosti“, z něhož mimo jiné vyplývá, že „*nestrannost soudce je především subjektivní kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich právním zástupcům atd.), o níž je schopen relativně přesně referovat toliko soudce sám. Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi stěžejně nalezla uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat širě, tedy i z hlediska objektivního, které sleduje existenci dostatečných záruk, aby bylo možno vyloučit jakoukoli legitimní pochybnost.*“

[8] Nejvyšší správní soud vycházel jednak z vyjádření soudce Mgr. Gottwalda, který dle svých slov nemá k věci žádný, pozitivní ani negativní, vztah. Subjektivně tedy lze mít za to, že se necítí být podjatý. Nejvyšší správní soud však považuje za nutné upozornit na skutečnost, že napadené usnesení bylo vydáno senátem, jehož předsedou byl právě Mgr. Gottwald. V posuzovaném případě je důvodná pochybnost o podjatosti Mgr. Jiřího Gottwalda založena na skutečnosti objektivní povahy, a sice na tom, že jako člen (přímo jeho předseda) rozhodujícího senátu o usnesení, jehož přezkum je předmětem soudního řízení vedeného pod sp. zn. 22 A 132/2015, by teoreticky mohl mít zájem na zamítnutí, případně odmítnutí žaloby proti tomuto usnesení, a tedy „potvrzení“, že v původní věci rozhodl správně a nemýlil se.

[9] Pro úplnost Nejvyšší správní soud uvádí, že se žalobcovými obecnými námitkami proti postupu soudce Mgr. Gottwalda nezabýval, neboť tyto okolnosti nemohou být důvodem pro vyloučení soudce (§ 8 odst. 1 *in fine* s. ř. s.).

pokračování

[10] Nejvyšší správní soud vzhledem k výše uvedenému shledal, že je důvod pochybovat o nepodjatosti soudce Mgr. Jiřího Gottwalda. Proto je vyloučen z projednávání a rozhodnutí věci vedené Krajským soudem v Ostravě pod sp. zn. 22 A 132/2015.

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. února 2016

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu